

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: «Розробка конкурентної стратегії аграрного підприємства»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій

Сливка Валентин Сергійович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Балабаш Ольга Сергіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Утримання і зміцнення конкурентної позиції підприємства на ринку в сучасних умовах ринкових відносин є однією з ключових проблем, від вирішення якої залежить успіх і виживання суб'єктів підприємницької діяльності. При цьому для вирішення цієї проблеми вирішальне значення має встановлення, підтримка на необхідному рівні і підвищення їх конкурентоспроможності. Реалізація цих завдань передбачає розробку та впровадження конкурентної стратегії, що підвищує вимоги до рівня кваліфікації фахівців, які повинні володіти методологією і сучасним інструментарієм досліджень в сфері стратегічного управління, що і визначає актуальність теми кваліфікаційної роботи.

Метою даної роботи є підвищення конкурентоспроможності аграрного підприємства ПП "ВКП "Каро" шляхом розробки та впровадження його конкурентної стратегії.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність категорії «конкурентоспроможність», окреслити її роль у розвитку підприємства;
- надати загальну характеристику та проаналізувати фінансово-господарську діяльність ПП "ВКП"Каро";
- провести оцінювання конкурентної позиції ПП "ВКП "Каро";
- обґрунтувати вибір конкурентної стратегії ПП "ВКП "Каро" методом SPACE-аналізу;
- розробити заходи з реалізації конкурентної стратегії ПП "ВКП "Каро" та оцінити ефективність запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження - ПП "ВКП "Каро"

Предмет дослідження - є процес формування конкурентної стратегії аграрного підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети були використані сучасні загальнонаукові та спеціальні методи: логікотеоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, статистичного аналізу, фінансового аналізу, PEST-аналізу, лінійного програмування, SPACE-аналізу.

Наукова новизна полягає в удосконаленні формалізації процесу формування конкурентної стратегії аграрного підприємства на основі SPACE-аналізу, що надає можливість встановити конкурентні переваги підприємства на ринку та обґрунтувати стратегічний вектор розвитку підприємства.

Практичне значення роботи полягає в тому, що запропоновані заходи конкурентної стратегії нададуть змогу сформувати стійкі конкурентні переваги аграрного підприємства на ринку.

Інформаційну базу дослідження склали звітність ПП "ВКП "Каро"

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51 найменування).

Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 24 таблиці, 7 рисунків.

Публікації. Основні результати роботи опубліковані:

Сливка В. С., Балабаш О. С. Оцінювання впливу факторів макросередовища аграрних підприємств України– Актуальні проблеми менеджменту: матеріали студентської конференції, листопад 2020 р. – Харків, ТОВ ПромАрт, 2020. – С. 69-72

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретико-методичні основи формування конкурентної стратегії підприємства» досліджено основні наукові підходи до визначення поняття «конкурентоспроможність», а також розглянуто фактори конкурентоспроможності підприємства та методи її оцінки.

У другому розділі надано загальну характеристику та аналіз фінансово-господарської діяльності ПП "ВКП"Каро", оцінено його конкурентоспроможність.

У третьому розділі розроблено рекомендації з формування конкурентної стратегії ПП "ВКП"Каро", та проведено оцінювання ефективності запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

За допомогою PEST-аналізу, виділено фактори, що впливають на розвиток аграрних підприємств України. Встановлено, що сільськогосподарські підприємства України функціонують в складних макроекономічних умовах, кількість та ступінь впливу негативних факторів значно перевищує позитивні. Найбільший негативний вплив у галузі мають техногенні та соціальні фактори, зокрема: низький рівень впровадження інноваційних агротехнологій, зниження чисельності сільського населення,. Серед позитивних факторів - зростання попиту на агропродукцію у світі та доступність інноваційних агротехнологій на ринку.

Встановлено, що основними резервами реалізації потенціалу розвитку підприємств галузі є запровадження сучасних інноваційних агротехнологій, що дозволить збільшити врожаї та забезпечити належну якість продукції, яка відповідає міжнародним стандартам та здатна задовольнити зростаючий попит на неї у світі.

За результатами аналізу фінансового стану ПП "ВКП "Каро" зроблено висновок, що підприємство знаходиться в стійкому фінансовому положенні, має достатньо високі показники ліквідності та платоспроможності, є прибутковим. Виключення складає тільки коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2017 р. Слід відзначити, що у 2018 р. показники демонстрували деяке погіршення, але в 2019 р. динаміка була позитивною.

Встановлено відносний рівень конкурентоспроможності підприємства ПП «ВКП «Каро» по відношенню до основних конкурентів ПП «Світанок» та ПП «Норок» на основі розрахунку зваженої оцінки. Виявлено високий рівень конкуренції, що спостерігається між ПП "ВКП "Каро"та ПП «Норок», сума

зважених оцінок 111 та 138 балів відповідно. ПП «Світанок» значно поступається конкурентам маючи у сумі 85 балів. Доведено, що ПП "ВКП "Каро" незначно, але поступається конкуренту ПП "Норок" головним чином, за рахунок низьких значень оцінок за такими параметрами як матеріально-технічне забезпечення, рівень використання інновацій. Врахування основних недоліків, виявлених у ході аналізу, при формуванні конкурентної стратегії ПП «ВКП «Каро» забезпечить підприємству у довгостроковій перспективі високий конкурентний статус.

З використанням методики SPACE-аналізу оцінено стан ПП «ВКП «Каро»» та його стратегічну позицію за такими напрямками: фінансова сила аграрного підприємства; конкурентні переваги аграрного підприємства; привабливість аграрної галузі; стабільність відображення аграрного підприємства.

За результатами побудови матриці SPACE було встановлено спрямованість вектору ПП «ВКП «Каро»» у квадрат, що відповідає конкурентній позиції підприємства. Дана позиція характеризується діяльністю підприємства в привабливій галузі у порівняно не стабільному оточенні. Становище підприємства характеризується наявністю виробничих переваг в галузі та є основою для наступальної стратегії.

З урахуванням результатів проведеного аналізу та сформованих рекомендацій, обґрунтовано доцільність використання інноваційної ресурсозберігаючої агротехнології «нульового обробітку No-till» в діяльності ПП «ВКП «Каро». Це дозволить: виключити водну та вітрову ерозії, підвищити накопичення живильного середовища для біоти ґрунту, зменшити застосування мінеральних добрив і отрутохімікатів, зменшити ущільнення ґрунту, збільшити усмоктування в ґрунт і економне витрачання вологи, підвищити природне снігозатримання, підвищити врожайність, скоротити витрати палива до 60%, мінімізувати трудовитрати.

На основі розрахунку загального економічного ефекту від застосування технології нульового обробітку встановлено, що за рахунок зростання урожайності та зменшення поточних витрат впровадження технології нульового обробітку є ефективним, оскільки дозволяє підприємству отримати додатково 826,236 тис. грн. прибутку.